

RAGNAR
JÓNASSON

ISLANDS MEST SÅLDA SPÄNNINGSROMAN 2025

FRANSKA
SJUKHUSET

KATRÍN
JAKOBSDÓTTIR

KATRÍN JAKOBSDÓTTIR
RAGNAR JÓNASSON

Franska sjukhuset

Översättning Arvid Nordh

**ROMANUS
& SELLING**

TIDIGARE UTGIVNING AV RAGNAR JÓNASSON OCH
KATRÍN JAKOBSDÓTTIR PÅ ROMANUS & SELLING

Reykjavík (2023)

TIDIGARE UTGIVNING AV RAGNAR JÓNASSON

Utlämnad (2022)

Hulda (2025)

TIDIGARE UTGIVNING AV RAGNAR JÓNASSON PÅ ANDRA FÖRLAG

Mörkret (2018)

Ön (2019)

Dimma (2020)

Byn (2020)

Vit död (2020)

Snöblind (2021)

Aska (2021)

Romanus & Selling
Box 3159, 103 63 Stockholm
info@romanusochselling.se
www.romanusochselling.se

ISBN 978-91-90058-42-8

Franski spítalinn

Copyright © Ragnar Jónasson & Katrín Jakobsdóttir, 2025

Published by agreement with

Copenhagen Literary Agency ApS, Copenhagen

Översättning: Arvid Nordh

Omslag: Miroslav Šokčić

Sättning: Gyllene Snittet bokformgivning AB

Tryck: ScandBook, EU 2026

Första tryckningen

*Till vår goda vän,
Yrsa Sigurðardóttir*

Bokens huvudpersoner

Sunna	stjärnreporter från Reykjavík
Gunnar	hennes sambo, teologistuderande

I Fáskrúðsfjörður

Aldís	kommunordförande
Björn	kommunsekreterare
Rúnar	polis
Helga	läkare
Iðunn	bibliotekarie och granne till Björn
Gísli	historiker
Brynhildur	rektor på grundskolan
Petrína	hotellchef
Felix	Petrínas son, anställd på hotellet
Inga	föreståndare på äldreboendet
Maren	vårdbiträde på äldreboendet
Jófríður	boende på äldreboendet

I Reykjavík

Chefredaktören	på tidningen Morgunblaðið (Mogginn)
Katrín	anställd på Folkbokföringsregistret
Alma	receptionist på Morgunblaðið
Jóhannes	dagredaktör på Morgunblaðið
Sigurður (Siggi)	reporter på Morgunblaðið
Guðjón (Gauí)	reporter på Morgunblaðið
*Þórólfur	polis
Pétur	kringresande bokförsäljare

* Bokstaven "Þ" uttalas som engelskans "th".

På gården i fjälldalen förr och nu

Andrea och Jens gårdsägare

Jensína Jens åldrade mor

Magdalena och de två pojkarna

Víkingur och Dagný gårdsägare

Jag lyssnar i nattens mörker.
Jag hör vid havets rand
steg från svunna dagar,
drömmar från dödens land.

ÞÓRBERGUR ÞÓRÐARSON

Del ett

Det blev kallt till natten.

Han hade anlänt på eftermiddagen dagen innan, efter en lång bussresa. Busschauffören hade stannat till på riksvägen, där en skylt pekade ut riktningen mot gården, och sagt åt honom att vänta där för att bli hämtad. De spridda skurarna åtföljdes av en frisk nordanvind och han hade snabbt blivit genomfrusen där han stod och väntade.

Efter en stund kom i alla fall en Willys Jeep körande längs avtagsvägen och bromsade in i höjd med pojken. Vid ratten satt en ung kvinna, blond och blåögd, vacker som en dag. Han såg på henne och blev genast lite varmare. Skulle hon bli hans fostermamma? Hade han egentligen bara haft tur som blivit skickad hit ut? Hon såg på honom, log från öra till öra och sa åt honom att hoppa in. Han hade sina få tillhörigheter i en nött gammal resväska som han ställde in i baksätet. Självsatte han sig där fram, han hade fyllt åtta och kunde gott sitta i framsätet på en bil. Kvinnan sa inte mycket. De körde förbi några mindre gårdar innan de närmade sig ett ståtligt vitt bostadshus med rött plåttak. Bakom huset reste sig en klippbrant, och i närheten brusade en vacker å. Han vågade inte tilltala kvinnan men sneglade på henne i smyg. Det lockiga håret nådde henne ner till axlarna och hon hade rött läppstift. Hon var klädd i skjorta och långbyxor i blått jeansstyg och hon körde så fort att han kände sig lätt illamående när de äntligen stannade.

De klev ur bilen, han lyfte ut sin väska och väntade på att få instruktioner om vart han skulle gå. Kvinnan sa inte ett ord, gick före honom in i huset där hon klev ur stövlarna i hallen. Han följde efter henne, fortfarande osäker på vad han borde göra. Hon vände sig om och såg på honom.

”Ta ett bad. Du luktar.”

Han stod och svalde saliv, kände ögonen tåras. Såklart han luktade. Han tvättade sig sällan ordentligt annat än när han tilläts besöka samhällets simbassäng. Däremellan fick han nöja sig med några tag med tvättlappen och hoppas på det bästa. Han såg sig villrådigt omkring, han behövde hitta badrummet och han behövde också veta var han skulle sova och var han skulle ställa sina saker. Då fick han syn på två barn i andra änden av hallen. De stod och tittade på honom, utan att säga något, en pojke och en flicka. De verkade vara i samma ålder som han.

Plötsligt satte flickan ett finger för munnen, som om hon sa åt honom att vara tyst, och vinkade sedan åt honom att komma. Tvekande gick han fram mot dem. Kanske kunde de tala om för honom var badrummet låg. Kanske var de snälla. Han var inte van vid snälla barn. Han var inte van vid snälla människor.

”Kom, så ska jag visa dig vårt rum”, viskade flickan. Hon hade mörkt hår och sorgsna ögon. Pojken var mager, med en näsa som nästan var större än själva ansiktet, han sa inte ett ord. Tillsammans gick de uppför trappan och in i ett rum. Allt var som det skulle, där fanns tre sängar, en var uppenbarligen ledig och stod och väntade på honom. Han försökte le och göra ett morskt intryck. Utanför fönstret syntes två karlar plöja ute på ett fält.

En hund sprang skällande in på gårdsplanen.

Pojken sken upp en smula. Han tyckte om djur. Kanske kunde han bli vän med djuren på gården.

"Vet ni var badrummet är?" viskade han. "Hon sa åt mig att ta ett bad."

Flickan nickade. Den stornäste pojken höll sig fortsatt i bakgrunden.

På kvällen ropades barnen till kvällsmat. Där var hon, den undersköna kvinnan. Det var rågbrödssoppa till middag och han log inombords, han hade fått tvätta sig och nu fick han mat. Det här skulle säkert gå bra.

Kvinnan öste upp åt dem och ställde sedan en av sopptallrikarna på en bricka. Hon såg på flickan och sa barskt: "Ta med det här upp på vinden till henne. Och se till att du inte tappar alltihop."

Flickan svarade med en outgrundlig min och gick sedan iväg med den tungt lastade brickan. De båda pojkarna tittade modstulet ner i sina tallrikar och väntade på flickan som tog en evighet på sig med brickan. Till sist kom hon ner igen och satte sig. Kvinnan stod vid det öppna fönstret och rökte en cigarett. Hon tittade ut, verkade inte ha någon tanke på att äta.

"Får vi börja?" frågade han, osäker på om han fick äta utan att någon hade sagt åt honom att göra det.

Kvinnan såg på dem och nickade lätt.

Rågbrödssoppan var god men hade kallnat lite medan de väntade.

Nu låg han i den smala sängen.

Pojken och flickan hade somnat och det enda som hördes var surret av en husfluga som stångades mot fönstret. Han frös under den tunna yllefiltten. Han var rädd eftersom han inte visste vad han kunde förvänta sig. Och han var ledsen eftersom hans mamma inte fick vara med honom. Han saknade henne.

Han visste inte hur länge han skulle bli kvar här och han visste inte när han skulle få återse sin mamma. Tårarna rann från ögonen och ner på kudden trots att han försökte hålla dem tillbaka. Han visste att han inte fick gråta. Då skulle det verkligen vara ute med honom, om han betedde sig som en lipsill.

Han torkade ögonen och försökte besegra tårarna genom att blunda och bita ihop.

Han fick inte gråta.

KAPITEL I

21 februari 1989

tisdag

Sunna kände att hon var ensam i sängen när hon vaknade. Sovrumsfönstret stod på glänt och vinden föste in en kall pust.

Täcket hade fallit ner på golvet och Sunna frös trots att hon hade på sig linne och pyjamasbyxor. Hon tittade på väckarklockan, kvart i sju. Knappt någon idé att somna om, men hon iddes inte heller stiga upp. Hon sträckte sig efter täcket och lade sig igen, lyssnade till blåsten och studerade landskapet som täcket hade format.

Gunnar var i Skálholt den här veckan tillsammans med några andra teologistudenter. Sunna tyckte att det kändes tomt utan honom. Även om de inte hade flyttat ihop rent formellt så tillbringade de allt som oftast kvällarna och nätterna hos varandra.

För det mesta var de hos Sunna efter att hon hade flyttat från Hlíðar-området till en källarlägenhet på Goðheimar. Lägenheten var rymlig och hade bra bussförbindelser, men Sunna kunde inte förneka att hon ibland saknade Kamilla, som hon hade hyrt den förra lägenheten av.

Sunna hade sålt sitt gamla bilskrälle året innan och nu var planen att försöka lägga undan. Det gick lite si och så eftersom hyran inte var direkt låg, men hon hade ändå förhoppningar om att hon och Gunnar kanske skulle kunna köpa en lägenhet

tillsammans när han blev klar med studierna. Det förväntades han bli nu till våren.

Själv hade Sunna äntligen kunnat ta ut sin kandidatexamen i isländsk litteratur, efter att ha lämnat in sin uppsats om författaren Elías Mar. Hon hade skrivit på den parallellt med jobbet som reporter på Morgunblaðið, och när hon blev erbjuden en fast tjänst där hade hon inte tvekat en sekund.

Fast hon var tvungen att erkänna att journalistiken, hur äventyrlig den i början än hade tett sig, med tiden visat sig vara som vilket annat arbete som helst. Vardagen tog som alltid över och Sunna stod inte högst i hackordningen när de spännande uppdragen skulle fördelas.

Hon hade fått ansvaret för insändarsidorna och för att få lite fart på spalten hade hon fallit för frestelsen att själv skriva ett par läsarbrev, främst om frågor som berörde katt- och hundägare, men det hade hon bara fått kritik för. Hon skrev visserligen också inrikesnyheter, men drömmen om att bli stjärnreporter i nivå med Valur, hennes bortgångne bror, hade inte precis slagit in, åtminstone inte än. Mest hade hon fått i uppdrag att göra olika folkvimmelreportage, och även om det kunde vara intressant längtade hon efter en större utmaning.

Hon gnuggade sömnen ur ögonen och drog av sig täcket när väckarklockan till sist ringde. Hon inledde som vanligt dagen med en varm dusch. Därefter såg allt bättre ut.

Det var bara en kort bit att gå till busshållplatsen på parallellgatan Álfheimar, där tvåan stannade och transporterade Sunna ner till det centrala Lækjartorg, varifrån hon promenerade bort till Aðalstræti där Morgunblaðið hade sitt kontor. Bussen var knöckfull så här i rusningstid. Det var en råkall Reykjavíkmorgon, bussfönstren var smutsiga men det gjorde ingen större skillnad, det enda som fanns att titta på var grådasket.

När Sunna kom fram till Aðalstræti höll personalen på annonsavdelningen på att fylla lokalerna på första våningen. Själv fortsatte hon med hissen upp till andra våningen, där tidningens journalister höll hus. Det var en lättnad att komma in från snålblåsten den här tisdagsmorgonen och mötas av ljus och värme. En grupp kollegor satt och surrade, luften var mättad av kaffedoft. Svärmodet utanför nådde inte in hit. Sunna hämtade en kopp kaffe, hälsade på några arbetskamrater och slog sig ner vid sitt skrivbord. Strax därefter kom Alma, en tjusig, blond kvinna i sextioårsåldern med titeln receptionist, men som utöver det även fungerade som självavårdare för de flesta av tidningens anställda.

”Sunna, vännen, chefredaktören vill prata med dig.”

Sunna tittade upp. ”Vad vill han mig?”

Alma började skratta. ”Var inte så misstänksam. Det är väl bara bra om självaste chefredaktören vill växla några ord med en futtig reporter på golvet?”

Sunna hade vaknat ensam och på fel sida och kände att hon inte hade samlat ihop sig, trots kaffet.

”Visst, jag är bara inte riktigt upplagd”, sa hon och log.

Alma lyckades alltid få alla på bra humör, inget verkade kunna rubba henne och hon hade alltid ett leende på lager. ”Och så säger du åt gubben att ge dig några riktiga nyheter. Grabbarna kan inte ha ensamrätt på dem”, sa hon och blinkade åt Sunna.

Sunna log tillbaka, reste sig sedan och gick bort mot den halvtrappa som ledde upp till redaktörernas avdelning.

”Kom in”, hördes det inifrån arbetsrummet och Sunna drog upp dörren. Chefredaktören satt vid skrivbordet och såg på henne smilande, som om hon var en underhållare som infunnit sig för att sätta guldkant på hans tisdagsmorgon.

”Hej där, Sunna. Hur är det med dig?”

”Bara bra”, sa hon och stod tvekande mitt på golvet.

”Sätt dig”, sa chefredaktören. Han var gråhårig och bar svarta hornbågade glasögon. För det mesta var han tystlåten, men såg sig desto mer omkring, som om han mätte sin omgivning och vinnlade sig om att memorera alla detaljer.

Sunna satte sig och log artigt.

”Jag funderade på om du kanske kunde tänka dig att göra en tur till Östfjordarna för tidningens räkning?”

Sunna lyfte blicken och lyssnade intresserat. Tänkte han äntligen erbjuda henne lite mer utmanande uppgifter?

”Ja, det kan jag väl”, svarade hon.

”Morgunblaðið har ju som ambition att vara en tidning för hela landet och då behöver vi också täcka in det rent geografiskt”, sa chefredaktören med lugnt tonfall. ”Men vi är också en tidning som värnar om landets basnäringar. Och saken är den att loddan nu har kommit att få en allt viktigare roll i den isländska ekonomin ...”

Det var nästan så att det svartnade för ögonen på Sunna. Inget intresserade henne mindre än den isländska fiskerinäringen. Hon hade inte ens begripit sig på Fiskespelet som hon och Valur hade fått i julklapp tolv år tidigare och hon tappade alltid koncentrationen när det talades om fiskstimmens migration och annat fiskerirelaterat på nyheterna. Och nu hade hon tappat koncentrationen mitt i samtalet med chefredaktören!

”... och det har gjorts stora investeringar, både i Eskifjörður och Fáskrúðsfjörður. Vi måste skriva om utvecklingen och hur den påverkar samhället. Samtidigt kunde man göra en kopp-ling till vägnätet, som ju på många håll är i uselt skick ...”

Chefredaktören fortsatte tala, långsamt och tydligt, som om varje ord han sa var noga övervägt. Sunnas tankar gick återigen på högvarv, tänkte han verkligen skicka iväg henne till Östfjordarna mitt i vintern för att skriva om fisk och dåliga